

MAGYAR KÖZTÁRSASÁG KORMÁNYA

**T/15889. számú
törvényjavaslat**

**a polgári és kereskedelmi ügyekben keletkezett bírósági és bíróságon kívüli iratok
külföldön történő kézbesítéséről szóló, Hágában, 1965. november 15. napján kelt
Egyezmény kihirdetéséről és a nemzetközi kézbesítést szabályozó egyes törvények
módosításáról**

**Előadó: dr. Petrétei József
igazságügy-miniszter**

Budapest, 2005. április

2005. évi .... törvény

**a polgári és kereskedelmi ügyekben keletkezett bírósági és bíróságon kívüli iratok
külföldön történő kézbesítéséről szóló, Hágában, 1965. november 15. napján kelt
Egyezmény kihirdetéséről és a nemzetközi kézbesítést szabályozó egyes törvények
módosításáról**

*(A Magyar Köztársaság csatlakozási okiratának letétbe helyezése 2004. július 13. napján megtörtént, az
Egyezmény a Magyar Köztársaság vonatkozásában 2005. április 1. napján hatályba lépett.)*

1. § Az Országgyűlés a polgári és kereskedelmi ügyekben keletkezett bírósági és bíróságon kívüli iratok külföldön történő kézbesítéséről szóló, Hágában, 1965. november 15. napján kelt Egyezményt e törvénnyel kihirdeti.
2. § Az Egyezmény angol nyelvű eredeti szövege és annak magyar fordítása a következő:

**„CONVENTION ON THE SERVICE ABROAD OF JUDICIAL AND
EXTRAJUDICIAL DOCUMENTS IN CIVIL OR COMMERCIAL MATTERS**

(Concluded November 15, 1965)

The States signatory to the present Convention, –

Desiring to create appropriate means to ensure that judicial and extrajudicial documents to be served abroad shall be brought to the notice of the addressee in sufficient time,

Desiring to improve the organisation of mutual judicial assistance for that purpose by simplifying and expediting the procedure, –

Have resolved to conclude a Convention to this effect and have agreed upon the following provisions:

Article 1

The present Convention shall apply in all cases, in civil or commercial matters, where there is occasion to transmit a judicial or extrajudicial document for service abroad.

This Convention shall not apply where the address of the person to be served with the document is not known.

Chapter I

Judicial documents

Article 2

Each Contracting State shall designate a Central Authority which will undertake to receive requests for service coming from other Contracting States and to proceed in conformity with the provisions of Articles 3 to 6.

Each State shall organise the Central Authority in conformity with its own law.

Article 3

The authority or judicial officer competent under the law of the State in which the documents originate shall forward to the Central Authority of the State addressed a request conforming to the model annexed to the present Convention, without any requirement of legalisation or other equivalent formality.

The document to be served or a copy thereof shall be annexed to the request. The request and the document shall both be furnished in duplicate.

Article 4

If the Central Authority considers that the request does not comply with the provisions of the present Convention it shall promptly inform the applicant and specify its objections to the request.

Article 5

The Central Authority of the State addressed shall itself serve the document or shall arrange to have it served by an appropriate agency, either

- a) by a method prescribed by its internal law for the service of documents in domestic actions upon persons who are within its territory, or
- b) by a particular method requested by the applicant, unless such a method is incompatible with the law of the State addressed.

Subject to sub-paragraph *(b)* of the first paragraph of this Article, the document may always be served by delivery to an addressee who accepts it voluntarily.

If the document is to be served under the first paragraph above, the Central Authority may require the document to be written in, or translated into, the official language or one of the official languages of the State addressed.

That part of the request, in the form attached to the present Convention, which contains a summary of the document to be served, shall be served with the document.

Article 6

The Central Authority of the State addressed or any authority which it may have designated for that purpose, shall complete a certificate in the form of the model annexed to the present Convention.

The certificate shall state that the document has been served and shall include the method, the place and the date of service and the person to whom the document was delivered. If the document has not been served, the certificate shall set out the reasons which have prevented service.

The applicant may require that a certificate not completed by a Central Authority or by a judicial authority shall be countersigned by one of these authorities.

The certificate shall be forwarded directly to the applicant.

Article 7

The standard terms in the model annexed to the present Convention shall in all cases be written either in French or in English. They may also be written in the official language, or in one of the official languages, of the State in which the documents originate.

The corresponding blanks shall be completed either in the language of the State addressed or in French or in English.

Article 8

Each Contracting State shall be free to effect service of judicial documents upon persons abroad, without application of any compulsion, directly through its diplomatic or consular agents.

Any State may declare that it is opposed to such service within its territory, unless the document is to be served upon a national of the State in which the documents originate.

Article 9

Each Contracting State shall be free, in addition, to use consular channels to forward documents, for the purpose of service, to those authorities of another Contracting State which are designated by the latter for this purpose.

Each Contracting State may, if exceptional circumstances so require, use diplomatic channels for the same purpose.

Article 10

Provided the State of destination does not object, the present Convention shall not interfere with

- a) the freedom to send judicial documents, by postal channels, directly to persons abroad,
- b) the freedom of judicial officers, officials or other competent persons of the State of origin to effect service of judicial documents directly through the judicial officers, officials or other competent persons of the State of destination,
- c) the freedom of any person interested in a judicial proceeding to effect service of judicial documents directly through the judicial officers, officials or other competent persons of the State of destination.

Article 11

The present Convention shall not prevent two or more Contracting States from agreeing to permit, for the purpose of service of judicial documents, channels of transmission other than those provided for in the preceding Articles and, in particular, direct communication between their respective authorities.

Article 12

The service of judicial documents coming from a Contracting State shall not give rise to any payment or reimbursement of taxes or costs for the services rendered by the State addressed.

The applicant shall pay or reimburse the costs occasioned by

- a) the employment of a judicial officer or of a person competent under the law of the State of destination,
- b) the use of a particular method of service.

Article 13

Where a request for service complies with the terms of the present Convention, the State addressed may refuse to comply therewith only if it deems that compliance would infringe its sovereignty or security.

It may not refuse to comply solely on the ground that, under its internal law, it claims exclusive jurisdiction over the subject-matter of the action or that its internal law would not permit the action upon which the application is based.

The Central Authority shall, in case of refusal, promptly inform the applicant and state the reasons for the refusal.

Article 14

Difficulties which may arise in connection with the transmission of judicial documents for service shall be settled through diplomatic channels.

Article 15

Where a writ of summons or an equivalent document had to be transmitted abroad for the purpose of service, under the provisions of the present Convention, and the defendant has not appeared, judgment shall not be given until it is established that –

- a) the document was served by a method prescribed by the internal law of the State addressed for the service of documents in domestic actions upon persons who are within its territory, or
- b) the document was actually delivered to the defendant or to his residence by another method provided for by this Convention,

and that in either of these cases the service or the delivery was effected in sufficient time to enable the defendant to defend.

Each Contracting State shall be free to declare that the judge, notwithstanding the provisions of the first paragraph of this Article, may give judgment even if no certificate of service or delivery has been received, if all the following conditions are fulfilled –

- a) the document was transmitted by one of the methods provided for in this Convention,
- b) a period of time of not less than six months, considered adequate by the judge in the particular case, has elapsed since the date of the transmission of the document,
- c) no certificate of any kind has been received, even though every reasonable effort has been made to obtain it through the competent authorities of the State addressed.

Notwithstanding the provisions of the preceding paragraphs the judge may order, in case of urgency, any provisional or protective measures.

Article 16

When a writ of summons or an equivalent document had to be transmitted abroad for the purpose of service, under the provisions of the present Convention, and a judgment has been entered against a defendant who has not appeared, the judge shall have the power to relieve the defendant from the effects of the expiration of the time for appeal from the judgment if the following conditions are fulfilled –

- a) the defendant, without any fault on his part, did not have knowledge of the document in sufficient time to defend, or knowledge of the judgment in sufficient time to appeal, and
- b) the defendant has disclosed a *prima facie* defence to the action on the merits.

An application for relief may be filed only within a reasonable time after the defendant has knowledge of the judgment.

Each Contracting State may declare that the application will not be entertained if it is filed after the expiration of a time to be stated in the declaration, but which shall in no case be less than one year following the date of the judgment.

This Article shall not apply to judgments concerning status or capacity of persons.

Chapter II

Extrajudicial documents

Article 17

Extrajudicial documents emanating from authorities and judicial officers of a Contracting State may be transmitted for the purpose of service in another Contracting State by the methods and under the provisions of the present Convention.

Chapter III

General clauses

Article 18

Each Contracting State may designate other authorities in addition to the Central Authority and shall determine the extent of their competence.

The applicant shall, however, in all cases, have the right to address a request directly to the Central Authority.

Federal States shall be free to designate more than one Central Authority.

Article 19

To the extent that the internal law of a Contracting State permits methods of transmission, other than those provided for in the preceding Articles, of documents coming from abroad, for service within its territory, the present Convention shall not affect such provisions.

Article 20

The present Convention shall not prevent an agreement between any two or more Contracting States to dispense with –

- a) the necessity for duplicate copies of transmitted documents as required by the second paragraph of Article 3,
- b) the language requirements of the third paragraph of Article 5 and Article 7,
- c) the provisions of the fourth paragraph of Article 5,
- d) the provisions of the second paragraph of Article 12.

Article 21

Each Contracting State shall, at the time of the deposit of its instrument of ratification or accession, or at a later date, inform the Ministry of Foreign Affairs of the Netherlands of the following –

- a) the designation of authorities, pursuant to Articles 2 and 18,
- b) the designation of the authority competent to complete the certificate pursuant to Article 6,
- c) the designation of the authority competent to receive documents transmitted by consular channels, pursuant to Article 9.

Each Contracting State shall similarly inform the Ministry, where appropriate, of –

- a) opposition to the use of methods of transmission pursuant to Articles 8 and 10,
- b) declarations pursuant to the second paragraph of Article 15 and the third paragraph of Article 16,
- c) all modifications of the above designations, oppositions and declarations.

Article 22

Where Parties to the present Convention are also Parties to one or both of the Conventions on civil procedure signed at The Hague on 17th July 1905, and on 1st March 1954, this Convention shall replace as between them Articles 1 to 7 of the earlier Conventions.

Article 23

The present Convention shall not affect the application of Article 23 of the Convention on civil procedure signed at The Hague on 17th July 1905, or of Article 24 of the Convention on civil procedure signed at The Hague on 1st March 1954.

These Articles shall, however, apply only if methods of communication, identical to those provided for in these Conventions, are used.

Article 24

Supplementary agreements between Parties to the Conventions of 1905 and 1954 shall be considered as equally applicable to the present Convention, unless the Parties have otherwise agreed.

Article 25

Without prejudice to the provisions of Articles 22 and 24, the present Convention shall not derogate from Conventions containing provisions on the matters governed by this Convention to which the Contracting States are, or shall become, Parties.

Article 26

The present Convention shall be open for signature by the States represented at the Tenth Session of the Hague Conference on Private International Law.

It shall be ratified, and the instruments of ratification shall be deposited with the Ministry of Foreign Affairs of the Netherlands.

Article 27

The present Convention shall enter into force on the sixtieth day after the deposit of the third instrument of ratification referred to in the second paragraph of Article 26.

The Convention shall enter into force for each signatory State which ratifies subsequently on the sixtieth day after the deposit of its instrument of ratification.

Article 28

Any State not represented at the Tenth Session of the Hague Conference on Private International Law may accede to the present Convention after it has entered into force in accordance with the first paragraph of Article 27. The instrument of accession shall be deposited with the Ministry of Foreign Affairs of the Netherlands.

The Convention shall enter into force for such a State in the absence of any objection from a State, which has ratified the Convention before such deposit, notified to the Ministry of Foreign Affairs of the Netherlands within a period of six months after the date on which the said Ministry has notified it of such accession.

In the absence of any such objection, the Convention shall enter into force for the acceding State on the first day of the month following the expiration of the last of the periods referred to in the preceding paragraph.

Article 29

Any State may, at the time of signature, ratification or accession, declare that the present Convention shall extend to all the territories for the international relations of which it is responsible, or to one or more of them. Such a declaration shall take effect on the date of entry into force of the Convention for the State concerned.

At any time thereafter, such extensions shall be notified to the Ministry of Foreign Affairs of the Netherlands.

The Convention shall enter into force for the territories mentioned in such an extension on the sixtieth day after the notification referred to in the preceding paragraph.

Article 30

The present Convention shall remain in force for five years from the date of its entry into force in accordance with the first paragraph of Article 27, even for States which have ratified it or acceded to it subsequently.

If there has been no denunciation, it shall be renewed tacitly every five years.

Any denunciation shall be notified to the Ministry of Foreign Affairs of the Netherlands at least six months before the end of the five year period.

It may be limited to certain of the territories to which the Convention applies.

The denunciation shall have effect only as regards the State which has notified it. The Convention shall remain in force for the other Contracting States.

Article 31

The Ministry of Foreign Affairs of the Netherlands shall give notice to the States referred to in Article 26, and to the States which have acceded in accordance with Article 28, of the following –

- a) the signatures and ratifications referred to in Article 26;
- b) the date on which the present Convention enters into force in accordance with the first paragraph of Article 27;

- c) the accessions referred to in Article 28 and the dates on which they take effect;
- d) the extensions referred to in Article 29 and the dates on which they take effect;
- e) the designations, oppositions and declarations referred to in Article 21;
- f) the denunciations referred to in the third paragraph of Article 30.

In witness whereof the undersigned, being duly authorised thereto, have signed the present Convention.

Done at The Hague, on the 15th day of November, 1965, in the English and French languages, both texts being equally authentic, in a single copy which shall be deposited in the archives of the Government of the Netherlands, and of which a certified copy shall be sent, through the diplomatic channel, to each of the States represented at the Tenth Session of the Hague Conference on Private International Law.

EGYEZMÉNY A POLGÁRI ÉS KERESKEDELMI ÜGYEKBEN KELETKEZETT BÍRÓSÁGI ÉS BÍRÓSÁGON KÍVÜLI IRATOK KÜLFÖLDÖN TÖRTÉNŐ KÉZBESÍTÉSÉRŐL

(kelt Hágában, 1965. november 15. napján)

Jelen Egyezmény Aláíró Államai

attól az óhajtól vezérelvén, hogy megfelelő intézkedések révén biztosítsák a külföldön kézbesítendő bírósági és bíróságon kívüli iratok címzettekhez megfelelő időben történő eljutását,
azzal a szándékkal, hogy e célból a kölcsönös jogsegélyt fejlesszék, minek révén az eljárás egyszerűbbé és gyorsabbá válik,

elhatározták, hogy evégett Egyezményt kötnek, és megállapodtak az alábbiakban:

1. cikk

Jelen Egyezményt polgári és kereskedelmi ügyekben minden esetben alkalmazni kell, amikor bírósági vagy bíróságon kívüli iratot külföldön történő kézbesítés céljából kell továbbítani.

Az Egyezmény nem alkalmazható, amennyiben a címzett lakcíme ismeretlen.

I. Fejezet

Bírósági iratok

2. cikk

Minden Szerződő Állam kijelöl egy Központi Hatóságot, amely a 3–6. cikkek szerint fogadja a valamely másik Szerződő Államból érkező, iratok kézbesítése iránti kérelmeket, és megteszi a szükséges intézkedéseket.

A Központi Hatóságot minden Szerződő Állam saját jogának megfelelően szervezi meg.

3. cikk

Az azon Állam joga szerint illetékes hatóság vagy igazságügyi tisztviselő, amelyből az irat származik, a jelen Egyezményhez Mellékletként csatolt mintának megfelelő kérelmet intéz a megkeresett Állam Központi Hatóságához, anélkül, hogy az iratok hitelesítésére vagy más megfelelő alakszerűsége szükség lenne.

A kérelemhez csatolni kell a bírósági iratot vagy annak másolatát. A kérelmet és az iratot két példányban kell megküldeni.

4. cikk

Amennyiben a Központi Hatóság úgy ítéli meg, hogy a kérelem nem felel meg az Egyezménynek, erről haladéktalanul tájékoztatja a megkereső szervet, és pontosan megjelöli a kérelemmel szemben támasztott kifogásait.

5. cikk

A megkeresett Állam Központi Hatósága az iratot maga kézbesíti vagy gondoskodik annak kézbesítéséről, és pedig

- a) vagy olyan módon, amelyet a saját belső joga ír elő a saját területén keletkezett iratok ott tartózkodó személyek részére történő kézbesítésére,
- b) vagy a megkereső szerv által kívánt valamely különleges módon, kivéve, ha ez a mód a megkeresett Állam jogával összeegyeztethetetlen.

Az első bekezdés b) pontjában említett esettől eltekintve a kézbesítésre mindig sor kerülhet a címzett részére történő átadás útján, ha azt hajlandó önként átvenni.

Amennyiben az iratot az első bekezdés szerint kell kézbesíteni, a Központi Hatóság megkívánhatja, hogy az iratot a megkeresett Állam hivatalos nyelvén vagy egyik hivatalos nyelvén állítsák ki, avagy lássák el e nyelven készült fordítással.

A kérelemnek azt a részét, amely a jelen Egyezményhez Mellékletként csatolt minta szerint az irat lényeges tartalmát foglalja össze, a címzettnek az irattal együtt kézbesíteni kell.

6. cikk

A megkeresett Állam Központi Hatósága, illetőleg bármely erre kijelölt hatósága olyan kézbesítési tanúsítványt állít ki, amely megfelel a jelen Egyezményhez Mellékletként csatolt mintának.

A tanúsítvány tanúsítja az irat kézbesítésének megtörténtét; tartalmazza a kézbesítés módját, helyét és időpontját, továbbá feltünteti azt a személyt, akinek az iratot átadták. Szükség esetén fel kell tüntetni azokat az okokat, amelyek a kézbesítést megghiúsították.

A megkereső szerv kérheti, hogy az olyan tanúsítványt, amelyet nem a Központi Hatóság vagy valamely bírói szerv állított ki, e hatóságok egyike lássa el záradékkal.

A tanúsítványt a megkereső szerv részére közvetlenül kell megküldeni.

7. cikk

A jelen Egyezményhez Mellékletként csatolt minta előre nyomtatott szövegrészeit minden esetben angol vagy francia nyelven kell feltüntetni. Azokat ezenkívül azon Állam hivatalos nyelvén vagy egyik hivatalos nyelvén is fel lehet tüntetni, amelyből az irat származik.

A bejegyzéseket a megkeresett Állam nyelvén, avagy angol vagy francia nyelven kell megszővegezni.

8. cikk

Minden Szerzőđő Állam jogosult arra, hogy azon személyeknek, akik külföldön tartózkodnak, közvetlenül diplomáciai vagy konzuli képviselője útján, kényszerítő eszköz alkalmazása nélkül kézbesítsen bírósági iratokat.

Bármely Állam kinyilváníthatja, hogy a saját területén történő ilyen kézbesítést ellenzi, kivéve, ha az iratot azon Állam polgárának kell kézbesíteni, amelyből az irat származik.

9. cikk

Minden Szerzőđő Állam jogosult továbbá arra, hogy a konzuli utat vegye igénybe iratoknak kézbesítés céljából valamely másik Szerzőđő Állam azon hatóságaihoz történő továbbításához, amelyet utóbbi erre kijelölt.

Amennyiben ezt rendkívüli körülmények teszik szükségessé, minden Szerzőđő Állam igénybe veheti e célra a diplomáciai utat is.

10. cikk

Ha a rendeltetési hely Állama ezt nem ellenzi, jelen Egyezmény nem zárja ki azt, hogy

- a) külföldön tartózkodó személyek részére közvetlenül posta útján küldjenek meg bírósági iratokat;
- b) azon Állam igazságügyi tisztviselői, egyéb tisztviselői vagy egyéb erre hivatott személyei, amelyből az irat származik, közvetlenül a rendeltetési hely Államának igazságügyi tisztviselői, egyéb tisztviselői vagy egyéb erre hivatott személyei útján foganatosíthassanak kézbesítést;
- c) valamely bírósági eljárásban érdekelt személy közvetlenül a rendeltetési hely Államának igazságügyi tisztviselői, egyéb tisztviselői vagy egyéb erre hivatott személyei útján foganatosíthasson kézbesítést.

11. cikk

Jelen Egyezmény nem zárja ki azt, hogy két vagy több Szerzőđő Állam olyan megállapodást kössön, amelyben bírósági iratok kézbesítésének céljából az előző cikkek rendelkezéseitől eltérő továbbítási utak igénybevételeit tegyék lehetővé, így különösen a hatóságaik közötti közvetlen érintkezést.

12. cikk

A Szerzőđő Államok egyikéből származó bírósági iratoknak a megkeresett Állam által foganatosított kézbesítéséért nem szabad illetékek és költségek megfizetését, illetve megtérítését követelni.

A megkereső szerv mindazonáltal köteles megfizetni, illetve megtéríteni azon költségeket, amelyek annak folytán merülnek fel,

- a) hogy a kézbesítés foganatosítása során igazságügyi tisztviselő vagy a rendeltetési hely Államának joga szerint illetékes személy működik közre;
- b) hogy a kézbesítésnek valamely különleges módját alkalmazzák.

13. cikk

Amennyiben a kézbesítés iránti kérelem megfelel jelen Egyezmény rendelkezéseinek, a megkeresett Állam csak abban az esetben tagadhatja meg annak teljesítését, ha úgy ítéli meg, hogy a teljesítés szuverenitását vagy biztonságát veszélyeztetné.

A kérelem teljesítése nem tagadható meg pusztán abból az okból, hogy a megkeresett Államnak saját belső joga alapján kizárólagos joghatósága van az adott ügyben, vagy a belső joga nem ismer olyan eljárást, amelyben a kérelmet előterjesztették.

A Központi Hatóság a teljesítés megtagadása esetén haladéktalanul értesíti a megkereső szervet és közli a megtagadás okát.

14. cikk

A kézbesítendő bírósági iratok továbbítása során felmerülő nehézségeket diplomáciai úton kell rendezni.

15. cikk

Amennyiben idézést vagy azzal egy tekintet alá eső iratot kellett jelen Egyezmény rendelkezései szerint külföldre továbbítani kézbesítés céljából, és az alperes nem bocsátkozott perbe, határozatot mindaddig nem lehet hozni, amíg megállapítást nem nyer,

- a) hogy az iratot kézbesítették olyan módon, amelyet a megkeresett Állam belső joga ír elő a saját területén keletkezett iratok ott tartózkodó személyek részére történő kézbesítésére; vagy
- b) hogy az iratot ténylegesen átadták az alperesnek, vagy a lakóhelyén a jelen Egyezmény által meghatározott valamely más módon;

és a fenti esetek mindegyikében az iratot megfelelő időben kézbesítették vagy adták át ahhoz, hogy az alperesnek módjában állott védekezni.

A Szerződő Államok bármelyike kinyilváníthatja, hogy bírái e cikk első bekezdésének rendelkezéseire tekintet nélkül eldönthetik a jogvitát akkor is, ha nem érkezett vissza a kézbesítésről vagy átadásról szóló tanúsítvány, amennyiben az alábbi feltételek mindegyike teljesült:

- a) az iratot a jelen Egyezményben meghatározott módok valamelyikének megfelelően továbbították;
- b) az irat továbbítása óta eltelt egy olyan időtartam, amelyet a bíró az adott esetben elegendőnek tekint, de legalább hat hónap;
- c) a megkeresett Állam illetékes hatóságain keresztül megtett minden ésszerű lépés ellenére semmiféle tanúsítvány nem érkezett.

E cikk rendelkezései nem képezik akadályát annak, hogy a bíró sürgős esetben ideiglenes intézkedést alkalmazzon, ideértve a biztosítási intézkedéseket is.

16. cikk

Amennyiben idézést vagy azzal egy tekintet alá eső iratot kellett jelen Egyezmény rendelkezései szerint külföldre továbbítani kézbesítés céljából, és olyan alperessel szemben hoztak határozatot, aki nem bocsátkozott perbe, a bíró őt mentesítheti a jogorvoslati határidő elmulasztásának következményei alól, amennyiben az alábbi feltételek teljesültek:

- a) az alperes önhibáján kívül nem szerzett tudomást az iratról olyan időben, hogy a védekezés módjában állott volna, vagy a határozatról olyan időben, hogy a jogorvoslat benyújtása módjában állott volna; és
- b) az alperes védekezése nem tűnik megalapozatlannak.

Mentesítésre irányuló kérelmet az alperes csak a határozatról történő tudomásszerzéstől számított ésszerű időn belül nyújthat be.

A Szerződő Államok bármelyike kinyilváníthatja, hogy a kérelemnek nem ad helyt, amennyiben azt a nyilatkozatában megjelölt határidő elteltét követően nyújtják be; ez a határidő azonban semmiképpen nem lehet rövidebb, mint a határozat keltétől számított egy év.

E cikk nem alkalmazható az olyan határozatokra, amelyeket személyi állapot tekintetében hoztak.

II. Fejezet

Bíróságon kívüli iratok

17. cikk

Azon bíróságon kívüli iratok, amelyek a Szerződő Államok hatóságaitól és igazságügyi tisztviselőitől származnak, valamely másik Szerződő Államban történő kézbesítés céljából a jelen Egyezményben meghatározott módon és feltételekkel kerülhetnek továbbításra.

III. Fejezet

Általános rendelkezések

18. cikk

Bármely Szerződő Állam kijelölhet a Központi Hatóság mellett további hatóságokat is, meghatározva azok illetékességét.

A megkereső szervnek mindazonáltal minden esetben joga van ahhoz, hogy a kérelmet a Központi Hatósághoz intézze.

Szövetségi államok jogosultak arra, hogy több Központi Hatóságot jelöljenek ki.

19. cikk

Jelen Egyezmény nem zárja ki azt, hogy bármely Szerződő Állam belső joga az előző cikkekben meghatározott módokon kívül más módokat is lehetővé tegyen, amelyeken külföldről származó iratokat továbbíthatnak a területén történő kézbesítés céljából.

20. cikk

Jelen Egyezmény nem képezi akadályát annak, hogy két vagy több Szerződő Állam megállapodjon abban, hogy eltekintenek

- a) a 3. cikk második bekezdése szerinti azon előírástól, hogy az iratot két példányban kell megküldeni;
- b) az 5. cikk harmadik bekezdése és a 7. cikk szerinti nyelvhasználati előírásoktól;
- c) az 5. cikk negyedik bekezdésétől;

- d) a 12. cikk második bekezdésétől.

21. cikk

A megerősítésről vagy csatlakozásról szóló okiratának letétbe helyezésekor vagy valamely későbbi időpontban minden Szerződő Állam értesíti Hollandia Külügyminisztériumát

- a) a 2. és a 18. cikk szerint kijelölt hatóságokról;
- b) azon hatóság kijelöléséről, amelyik a 6. cikk szerinti kézbesítési tanúsítványt kiállítja;
- c) azon hatóság kijelöléséről, amely az olyan iratokat fogadja, amelyek a 9. cikk szerint konzuli úton kerülnek továbbításra.

Szükséghez képest minden Szerződő Állam hasonló módon értesíti a Minisztériumot

- a) arról, hogy kifogásolja a 8. és 10. cikkben meghatározott továbbítási módok alkalmazását;
- b) a 15. cikk második bekezdése és a 16. cikk harmadik bekezdése szerinti nyilatkozatáról;
- c) a fentiekben említett kijelölések, kifogások és nyilatkozatok bármilyen módosításáról.

22. cikk

Azon Államok viszonylatában, amelyek jelen Egyezményen kívül részesei a polgári eljárásra vonatkozó, Hágában, 1905. július 17. napján kelt Egyezménynek és a polgári eljárásra vonatkozó, Hágában, 1954. március 1. napján kelt Egyezménynek vagy ezek egyikének, jelen Egyezmény a két korábbi Egyezmény 1–7. cikkeinek helyébe lép.

23. cikk

Jelen Egyezmény nem érinti a polgári eljárásra vonatkozó, Hágában, 1905. július 17. napján kelt Egyezmény 23. cikkének, illetve a polgári eljárásra vonatkozó, Hágában, 1954. március 1. napján kelt Egyezmény 24. cikkének alkalmazását.

24. cikk

A Szerződő Államok között az 1905. és az 1954. évi Egyezményekhez létrejött kiegészítő megállapodásokat továbbra is alkalmazni kell, hacsak az érdekelt Szerződő Államok eltérően nem állapodnak meg.

25. cikk

Nem érintvén a 22. és 24. cikkek rendelkezéseit, jelen Egyezmény nem teszi hatálytalanná azon egyezményeket, amelyek a jelen Egyezmény által szabályozott kérdésekkel kapcsolatos rendelkezéseket tartalmaznak, és amelyeknek a Szerződő Államok részesei vagy részesei lesznek.

26. cikk

Jelen Egyezmény azon Államok számára áll nyitva aláírásra, amelyek a Hági Nemzetközi Magánjogi Értekezlet tizedik ülészakán képviseltették magukat.

Az Egyezményt meg kell erősíteni, és a megerősítésről szóló okiratokat Hollandia Külügyminisztériumánál kell letétbe helyezni.

27. cikk

Jelen Egyezmény a megerősítésről szóló harmadik okiratnak a 26. cikk második bekezdése szerinti letétbe helyezésétől számított hatvanadik napon lép hatályba.

Az Egyezmény minden olyan Aláíró Állam tekintetében, amely azt később erősíti meg, a megerősítésről szóló okiratának letétbe helyezésétől számított hatvanadik napon lép hatályba.

28. cikk

Bármely, magát a Hágai Nemzetközi Magánjogi Értekezlet tizedik ülészakán nem képviseltető Állam csatlakozhat jelen Egyezményhez azt követően, hogy az a 27. cikk első bekezdése értelmében hatályba lépett. A csatlakozásról szóló okiratot Hollandia Külügyminisztériumánál kell letétbe helyezni.

Az Egyezmény az ilyen Állam tekintetében csak akkor lép hatályba, ha azon Államoknak, amelyek az Egyezményt ezen csatlakozó okirat letétbe helyezését megelőzően erősítették meg, egyike sem emel kifogást Hollandia Külügyminisztériumánál hat hónapon belül attól az időponttól számítva, hogy nevezett Minisztérium a csatlakozásról részére értesítést küldött.

Kifogás hiányában a csatlakozó Állam tekintetében jelen Egyezmény annak a hónapnak az első napján lép hatályba, amely a második bekezdésben említett határidők közül az utolsónak a leteltét követi.

29. cikk

Az aláíráskor, a megerősítéskor vagy a csatlakozáskor bármely Állam kinyilváníthatja, hogy jelen Egyezmény hatálya mindazon területekre kiterjed, amelyeknek külkapcsolatait ellátja, avagy e területek közül egyesekre. Az ilyen nyilatkozat akkor válik hatályossá, amikor az Egyezmény hatályba lép azon Állam tekintetében, amely azt tette.

Minden későbbi kiterjesztő nyilatkozatot Hollandia Külügyminisztériumánál kell bejelenteni.

Az Egyezmény azon területek tekintetében, amelyekre annak hatályát kiterjesztették, a második bekezdésben említett bejelentéstől számított hatvanadik napon lép hatályba.

30. cikk

Jelen Egyezmény a 27. cikk első bekezdése szerinti hatálybalépésének napjától számított öt évig marad hatályban, azon Államok tekintetében is, amelyek azt később erősítették meg, vagy ahhoz később csatlakoztak.

Az Egyezmény hatálya felmondás hiányában öt évenként hallgatólagosan meghosszabbodik.

A felmondást legalább hat hónappal az ötéves időszak lejártát megelőzően lehet bejelenteni Hollandia Külügyminisztériumánál.

A felmondás korlátozódhat egyes területekre is, amelyekre az Egyezmény hatálya kiterjed.

A felmondás csak azon Államra hat ki, amely azt bejelentette. A többi Szerződő Állam tekintetében az Egyezmény hatálya fennmarad.

31. cikk

Hollandia Külügyminisztériuma értesíti a 26. cikkben meghatározott Államokat, továbbá azon Államokat, amelyek a 28. cikk értelmében csatlakoztak

- a) a 26. cikk szerinti aláírásokról és megerősítésekről;

- b) arról az időpontról, amikor az Egyezmény a 27. cikk első bekezdése értelmében hatályba lép;
- c) a 28. cikk szerinti csatlakozásokról és azon időpontról, amikor azok hatályossá válnak;
- d) a 29. cikk szerinti kiterjesztő nyilatkozatokról és azon időpontról, amikor azok hatályossá válnak;
- e) a 21. cikkben meghatározott kijelölésekről, kifogásokról és nyilatkozatokról;
- f) a 30. cikk harmadik bekezdése szerinti felmondásokról.

Ennek hiteléül a kellően meghatalmazott alulírottak jelen Egyezményt aláírták.

Készült Hágában, 1965. november 15. napján, angol és francia nyelven, mindkét szöveg egyaránt hiteles, egy példányban, amely Hollandia Kormányának levéltárában kerül elhelyezésre, és amelyről diplomáciai úton hiteles másolat kerül megküldésre azon Államoknak, amelyek a Hágai Nemzetközi Magánjogi Értekezlet tizedik ülészakán képviseltették magukat.

Melléklet a polgári és kereskedelmi ügyekben keletkezett bírósági és bíróságon kívüli iratok külföldön történő kézbesítéséről szóló, Hágában, 1965. november 15. napján aláírt Egyezményhez

1. jogsegélykérelem:

KÉRELEM – REQUEST

**BÍRÓSÁGI VAGY BÍRÓSÁGON KÍVÜLI IRAT KÜLFÖLDÖN TÖRTÉNŐ KÉZBESÍTÉSÉRE
FOR SERVICE ABROAD OF JUDICIAL OR EXTRAJUDICIAL DOCUMENT**

A polgári és kereskedelmi ügyekben keletkezett bírósági és bíróságon kívüli iratok külföldön történő kézbesítéséről szóló, Hágában, 1965. november 15. napján aláírt Egyezmény

Convention on the service abroad of judicial and extrajudicial documents in civil or commercial matters, signed in The Hague, on the 15th of November 1965.

A megkereső szerv megnevezése és címe
Identity and address of the applicant

A fogadó hatóság címe
Address of receiving authority

A megkereső szervnek van szerencséje a fogadó hatóság részére az alább megjelölt iratokat – két példányban – azzal a kérelemmel megküldeni, hogy azokból egy példányt az említett Egyezmény 5. cikke értelmében haladéktalanul kézbesíttetni szíveskedjenek az alábbi címzettnek:

The undersigned applicant has the honour to transmit – in duplicate – the documents listed below and, in conformity with article 5 of the above-mentioned Convention, request prompt service of one copy thereof on the addressee, i.e.,

- a) a törvényes kézbesítési módok egyike szerint (5. cikk első bekezdés a) pont)*
in accordance with the provisions of sub-paragraph a) of the first paragraph of article 5 of the Convention*
- b) az alábbi különleges formában (5. cikk első bekezdés b) pont)*
in accordance with the following particular method (sub-paragraph b) of the first paragraph of article 5)*
- c) adott esetben egyszerű átadás útján (5. cikk második bekezdés)*
by delivery to the addressee, if he accepts it voluntarily (second paragraph of article 5)*

Kérjük a hatóságot, hogy a megkereső szerv részére az iratnak – és mellékleteinek* – egy példányát a hátoldalon lévő kézbesítési bizonyítvánnyal együtt küldje vissza, vagy gondoskodjon erről.

The authority is requested to return or to have returned to the applicant a copy of the documents – and of the annexes* – with a certificate as provided on the reverse side.

Az iratok jegyzéke / List of documents

Kiállítva
Done at

the

napján

Aláírás és/vagy bélyegző / Signature and / or stamp

* a nem kívánt rész törlendő / Delete if inappropriate

2. kézbesítési tanúsítvány:

TANÚSÍTVÁNY – CERTIFICATE

Az alulírott hatóságnak van szerencséje az Egyezmény 6. cikkének megfelelően igazolni,
The undersigned authority has the honour to certify, in conformity with Article 6 of the Convention

**1. hogy az iratot kézbesítették*
that the document has been served***

- the _____ napján.
- at _____ (kézbesítés helye; helység,
utca, házszám)
(place, street, number)
- az 5. cikkben meghatározott alábbi kézbesítési módok egyike szerint:
in one of the following methods authorised by Article 5:
- a) a törvényes kézbesítési módok egyike szerint (5. cikk első bekezdés a) pont)*
in accordance with the provisions of sub-paragraph a) of the first paragraph of article 5 of the
Convention*
- b) az alábbi különleges formában:*
in accordance with the following particular method:*
- c) a címzettnek történt egyszerű átadás útján, aki azt önként átvette*
by delivery to the addressee, who accepted it voluntarily*

A megkeresésben megjelölt iratok az alábbi személy részére kerültek átadásra:
The documents referred to in the request have been delivered to:

- név:
identity of the person:
- a címzethez fűződő családi, üzleti vagy egyéb
kapcsolata:
relationship to the addressee (family, business
or other):

**2. hogy az iratot az alábbi okból nem kézbesítették*
that the document has not been served, by reason of
the following facts:***

Az Egyezmény 12. cikkének második bekezdésére figyelemmel kérjük a megkereső szervet, hogy a csatolt költségjegyzékben részletezett költségeket fizesse meg vagy térítse meg.*

In conformity with the second paragraph of Article 12 of the Convention, the applicant is requested to pay or reimburse the expenses detailed in the attached statement.*

Mellékletek – Annexes

Kiállítva
Done at

Visszaküldött iratok / documents returned:

Adott esetben a kézbesítés megtörténtét igazoló iratok / In
appropriate cases, documents establishing the service:

the

napján

Aláírás és/vagy bélyegző / Signature and / or stamp

* a nem kívánt rész törölendő / Delete if inappropriate

3. a kézbesítendő irat rövid leírása:

A KÉZBESÍTENDŐ IRAT RÖVID LEÍRÁSA**SUMMARY OF THE DOCUMENT TO BE SERVED**

A polgári és kereskedelmi ügyekben keletkezett bírósági és bíróságon kívüli iratok külföldön történő kézbesítéséről szóló, Hágában, 1965. november 15. napján aláírt Egyezmény (5. cikk negyedik bekezdés)

Convention on the service abroad of judicial and extrajudicial documents in civil or commercial matters, signed in The Hague, on the 15th of November 1965 (Article 5 fourth paragraph)

A megkereső hatóság megnevezése és címe:
Name and address of the requesting authority:

A felek kiléte:
Particulars of the parties:*

BÍRÓSÁGI IRAT** – JUDICIAL DOCUMENT**

Az irat neme és tárgya:
Nature and purpose of the document:

Az eljárás fajtája és tárgya, adott esetben az érvényesített követelés összege:
Nature and purpose of the proceedings and, where appropriate, the amount in dispute:

A bíróság előtt történő megjelenés időpontja és helye:**
Date and place for entering appearance:**

A határozatot hozó bíróság megjelölése:**
Court which has given judgment:**

A határozat kelte:**
Date of the judgment:**

Az iratban meghatározott határidők:**
Time-limits stated in the document:**

BÍRÓSÁGON KÍVÜLI IRAT** – EXTRAJUDICIAL DOCUMENT**

Az irat neme és tárgya:
Nature and purpose of the document:

Az iratban meghatározott határidők:**
Time-limits stated in the document:**

* Adott esetben az irat megküldésében érdekelt személy kiléte és címe / If appropriate, identity and address of the person interested in the transmission of the document

** a nem kívánt rész törlendő / Delete if inappropriate"

3. § A Magyar Köztársaság az Egyezményhez csatlakozási okiratának letétbe helyezésekor az alábbi nyilatkozatokat, illetőleg fenntartásokat tette:

- a 2. cikkhez:

„A Magyar Köztársaságban az Egyezmény 2. cikke szerinti Központi Hatóság feladatait az Igazságügyi Minisztérium látja el.”

- az 5. cikk harmadik bekezdéséhez:

„Az Egyezmény 5. cikkének első bekezdésében meghatározott kézbesítési módok alkalmazására a Magyar Köztársaságban csak akkor kerülhet sor, ha a kézbesítendő iratot ellátták hiteles magyar nyelvű fordítással.”

- a 6. cikkhez:

„Az Egyezmény 6. cikkében meghatározott tanúsítványt a Magyar Köztársaságban a kézbesítést foganatosító bíróság állítja ki.”

- a 8. cikkhez:

„A Magyar Köztársaság ellenzi azt, hogy a külföldi államok diplomáciai vagy konzuli képviselői közvetlenül kézbesítsenek iratokat a Magyar Köztársaság területén, kivéve, ha a címzett a diplomáciai vagy konzuli képviselő küldő államának állampolgára.”

- a 9. cikkhez:

„Az Egyezmény 9. cikke értelmében konzuli úton továbbított kézbesítendő iratokat a Magyar Köztársaságban az Igazságügyi Minisztérium fogadja.”

- a 10. cikkhez:

„A Magyar Köztársaság az Egyezmény 10. cikkében meghatározott kézbesítési módok alkalmazását ellenzi.”

- a 15. cikkhez:

„A Magyar Köztársaság kinyilvánítja, hogy a magyar bíróságok eldönthetik a jogvitát, amennyiben az Egyezmény 15. cikkének második bekezdésében meghatározott valamennyi feltétel teljesült.”

- a 16. cikkhez:

„A Magyar Köztársaság kinyilvánítja, hogy az Egyezmény 16. cikkében meghatározott igazolási kérelem előterjesztésének nincs helye, amennyiben azt a határozat keltétől számított egy éven túl nyújtják be.”

4. § Felhatalmazást kap az igazságügy-miniszter, hogy ellássa az Egyezmény 2. cikke szerinti Központi Hatóság feladatkörét.

5. § A Polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: Pp.) 135. §-a (1) bekezdésének negyedik mondata helyébe az alábbi rendelkezés lép:

„A mulasztás esetére megállapított következmények alkalmazásának helye van akkor is,

- a) amennyiben a keresetlevelet a polgári és kereskedelmi ügyekben keletkezett bírósági és bíróságon kívüli iratok tagállamokban történő kézbesítéséről szóló 1348/2000/EK tanácsi rendelet alapján kellett kézbesíteni, de a kézbesítés megtörténtéről kézbesítési igazolás nem érkezett vissza, feltéve, hogy a rendelet 19. cikke (2) bekezdésének a)–c) pontjában foglalt feltételek fennállnak; vagy

- b) amennyiben a keresetlevelet a polgári és kereskedelmi ügyekben keletkezett bírósági és bíróságon kívüli iratok külföldön történő kézbesítéséről szóló, Hágában, 1965. november 15. napján kelt Egyezmény alapján kellett kézbesíteni, de a kézbesítés megtörténtéről kézbesítési igazolás nem érkezett vissza, feltéve, hogy az Egyezmény 15. cikke második bekezdésének a)–c) pontjában foglalt feltételek fennállnak.”

6. § A Pp. 136/A. §-ának (3) bekezdése helyébe az alábbi rendelkezés lép:

„(3) Amennyiben olyan alperessel szemben került sor bírósági meghagyás kibocsátására, akinek a keresetlevelet

- a) a polgári és kereskedelmi ügyekben keletkezett bírósági és bíróságon kívüli iratok tagállamokban történő kézbesítéséről szóló 1348/2000/EK tanácsi rendelet, vagy
b) a polgári és kereskedelmi ügyekben keletkezett bírósági és bíróságon kívüli iratok külföldön történő kézbesítéséről szóló, Hágában, 1965. november 15. napján kelt Egyezmény alapján

kellett kézbesíteni, a bírósági meghagyás megtámadására előírt határidő elmulasztása esetén a bírósági meghagyás kibocsátásától számított egy évig van helye igazolásnak. Az igazolási kérelemben érdemi védekezést is elő kell terjeszteni. E szabály nem alkalmazható a személyállapotra vonatkozó perekben.”

7. § A bírósági végrehajtásról szóló 1994. évi LIII. törvény az alábbi 37/B. §-sal egészül ki:

„37/B. § (1) Ha a végrehajtást kérő belföldön lakóhellyel nem rendelkezik, a végrehajtási kérelem benyújtásával egyidejűleg kézbesítési megbízottat kell megjelölni. A kézbesítési megbízott ügyvéd, valamint magyarországi székhellyel, illetve lakóhellyel rendelkező szervezet vagy természetes személy egyaránt lehet. A végrehajtási kérelemhez mellékelni kell a kézbesítési megbízott megbízását, illetve a megbízatás elfogadását igazoló okiratot. A kézbesítési megbízott feladata, hogy a végrehajtási eljárásban keletkezett, a végrehajtást kérő részére kézbesítendő iratokat átvegye, és azokat a megbízó részére továbbítsa.

(2) Amennyiben a végrehajtást kérő részére szóló irat az (1) bekezdésben meghatározott módon kerül kézbesítésre, azt a kézbesítési megbízott által történő átvételt követő ötödik napon kell a végrehajtást kérő részére kézbesítettnek tekinteni.

(3) Amennyiben a végrehajtást kérő kézbesítési megbízottat nem jelöl meg, vagy az (1) bekezdésben meghatározott iratokat a kézbesítési megbízott részére kézbesíteni nem lehet, az iratot hirdetmény útján kell kézbesíteni. A Pp. 102. § (2) és (5)–(7) bekezdéseit megfelelően alkalmazni kell.”

8. § A nemzetközi magánjogról szóló 1979. évi 13. törvényerejű rendelet az alábbi 68/A. §-sal egészül ki:

„68/A. § (1) Amennyiben a külföldi bíróság vagy más hatóság által kért jogsegély hivatalos irat kézbesítésére irányul, a kézbesítést a címzettnek a megkeresésben megjelölt címe szerint illetékes helyi bíróság (Budapesten a Pesti Központi Kerületi Bíróság) teljesíti.

(2) Amennyiben a kézbesítendő irat nincs ellátva hiteles magyar nyelvű fordítással, az csak akkor kézbesíthető, ha a címzett azt elfogadja. Az ilyen irat címzett általi átvétele nem jelenti annak végleges elfogadását; a címzett az iratot az átvételtől számított tizenöt napon belül a kézbesítés iránti megkeresést teljesítő belföldi bírósághoz visszaviheti vagy postára adhatja azzal, hogy azt mégsem kívánja elfogadni.

(3) Amennyiben a címzett az iratot a (2) bekezdésben meghatározott rendelkezések szerint nem fogadja el, a kézbesítés iránti megkeresést teljesítő belföldi bíróság a megkereső külföldi bíróságot vagy más hatóságot az irat visszaküldése mellett arról tájékoztatja, hogy az irat a magyar jog szerint nem tekinthető kézbesítettnek.”

9. § (1) Ez a törvény – a (2) bekezdésben meghatározott kivétellel – kihirdetése napján lép hatályba.

(2) A törvény 2–6. §-ai az Egyezmény 28. cikkének harmadik bekezdése szerinti időpontban lépnek hatályba.

INDOKOLÁS

Jelen törvényjavaslat (a továbbiakban: Javaslat) tárgyát a polgári és kereskedelmi ügyekben keletkezett bírósági és bíróságon kívüli iratok külföldön történő kézbesítéséről szóló, Hágában, 1965. november 15. napján kelt Egyezmény (a továbbiakban: Egyezmény) kihirdetése, továbbá a hivatalos iratok nemzetközi kézbesítését érintő egyes törvényi rendelkezések módosítása képezi.

I.

Az Egyezmény az egyik legjelentősebb nemzetközi jogegységesítő fórum, a Hágai Nemzetközi Magánjogi Értekezlet keretében került kidolgozásra. Az Egyezmény sikerét jelzi, hogy ezidáig több mint 40 állam csatlakozott hozzá, részes államainak száma folyamatosan bővül, másrészt évtizedekkel a megalkotása után is mintaként szolgált az Európai Unió tagállamai közötti kézbesítési jogsegélyforgalmat szabályozó közösségi rendelet – a polgári és kereskedelmi ügyekben keletkezett bírósági és bíróságon kívüli iratok tagállamokban történő kézbesítéséről szóló 1348/2000/EK rendelet (a továbbiakban: Eu.Kézb.R.) – kidolgozásához.

Az Egyezményt polgári és kereskedelmi ügyekben kell alkalmazni. Ennek meghatározása során az ügy tárgyát képező anyagi jogviszony természetéből, és nem alaki szempontokból (az eljáró bíróság vagy hatóság jellege, az eljárás fajtája) kell kiindulni. A „polgári vagy kereskedelmi ügy” fogalma alá esnek ennek megfelelően azon – polgári jogviszonyokat érintő – eljárások is, amelyekben az egyes tagállamok belső joga szerint nem bíróság, hanem más szerv (pl. közigazgatási hatóság, közjegyző, bírósági végrehajtó) jár el.

Az Egyezmény 2-3. cikke értelmében – hasonlóan a korábban létrejött nemzetközi egyezmények rendelkezéseihez – a hivatalos irat más Szerződő Államban lakó (tartózkodó) személy részére történő kézbesítéséhez nemzetközi jogsegélyt kell igénybe venni, azaz az érintett állam megfelelő bíróságát kell megkeresni a kézbesítés foganatosítása iránt. A címzett lakó- vagy tartózkodási helye szerinti állam bíróságainak „megkerülésével”, közvetlen postai úton történő kézbesítést az Egyezmény 10. cikkének a) pontja azzal a feltétellel engedi meg, hogy az érintett állam ezt nem ellenzi. A részes államok túlnyomó többsége – köztük Magyarország – e rendelkezés alkalmazását nyilatkozattal kizárta, és bejelentette, ellenzi azt, hogy külföldi államok bíróságai és más hatóságai közvetlenül, postai forgalomban kézbesítsenek eljárási ügyiratokat a területén tartózkodó személyek részére.

Az Egyezmény 5. cikke két formáját különbözteti meg a külföldi kézbesítésnek:

- ún. *formális kézbesítés*: Ilyen esetben a kézbesítés iránt megkeresett állam bírósága a kézbesítés foganatosítása során meghatározott alakszerűségek betartása mellett jár el, és pedig vagy a saját államának belső eljárási szabályai szerint, vagy (a kézbesítést kérő külföldi bíróság kifejezett kérésére) valamely különleges módon, különleges eljárási szabályok alkalmazásával (5. cikk első bekezdés a)-b) pontok). A formális kézbesítésre csak abban az esetben kerülhet sor, ha a kézbesítendő iratot ellátták a megkeresett állam hivatalos nyelvén készült fordítással. Több részes állam – köztük Magyarország – eleve nyilatkozatot fűzött az 5. cikkhez, amelyben kijelentette, hogy más részes államból származó irat formális kézbesítését csak akkor foganatosítja, ha az el van látva a saját hivatalos nyelvén (vagy hivatalos nyelveinek egyikén) készült fordítással.
- *az egyszerű átadás útján történő kézbesítés*. A kézbesítés e formájára minden esetben lehetőség van, ha az irat címzettje a részére szóló külföldi iratot hajlandó önként átvenni. A kézbesítendő irathoz ilyen esetben nem szükséges a megkeresett állam nyelvén készült

fordítást is csatolni, az irat címzettje viszont jogosult a fordítással el nem látott irat átvételét megtagadni.

Az Egyezmény egyik fő újítása a külföldi kézbesítést szabályozó korábbi nemzetközi egyezményekhez képest, hogy szakít a – számos áttétellel járó, és emiatt rendkívül időigényes – diplomáciai út kötelező igénybevételevel. A kézbesítés iránti megkeresések kézbesítést kérő Szerződő Államból a kézbesítés helye szerinti Szerződő Államba történő továbbítása a 2. cikk szerint kijelölt Központi Hatóságok útján történik. A Szerződő Államok többsége Igazságügyi Minisztériumát jelölte ki Központi Hatóságként. A Központi Hatóságok egymással közvetlenül érintkeznek. Ez jelentősen hozzájárulhat ahhoz, hogy a külföldi kézbesítések lebonyolításának átfutási ideje az eddigiehez képest lerövidül.

Az Egyezmény további újítása, hogy bizonyos fokú eljárásjogi védelmet vezet be az alperes részére azon esetekre, amikor az őt marasztaló határozatot a bíróság a távollétében hozta meg.

Amennyiben idézést kellett az Egyezmény rendelkezései szerint külföldre továbbítani kézbesítés céljából, és az alperes nem bocsátkozott perbe, az eljáró perbíróság a 15. cikk első bekezdése értelmében mindaddig nem hozhat az ügy érdemére vonatkozó határozatot (tehát fel kell függesztenie az eljárást), amíg megállapítást nem nyer, hogy az iratot az Egyezmény szerint szabályszerűen és olyan időben kézbesítették-e az alperesnek, hogy a védekezésre módjában állott felkészülnie.

Az Egyezmény részes államai mindazonáltal kinyilváníthatják, hogy bíróságaik folytathatják az eljárást (és az ügy érdemére vonatkozó határozatot is meghozhatnak) akkor is, ha a megkeresett másik Szerződő Állam bíróságától nem érkezik vissza semmiféle tanúsítvány a kézbesítés eredményéről (azaz sem a kézbesítés megtörténtét és annak időpontját igazoló történet, sem a kézbesítés akadályáról szóló jelentés), feltéve, hogy

- a kézbesítendő iratot az Egyezmény rendelkezéseinek betartásával továbbították a megkeresett Szerződő Állam illetékes bíróságához (hatóságához);
- az irat továbbítása óta eltelt egy, az eljáró bíróság által „méltányosnak ítélt”, de legalább hat hónapos időtartam; és
- minden ésszerű lépés (tudakozódás a kézbesítés iránt megkeresett Szerződő Állam hatóságainál) ellenére sem sikerült beszerezni a kézbesítés eredményéről szóló tanúsítványt (15. cikk második bekezdése).

Az Egyezmény részes államainak túlnyomó többsége, köztük Magyarország, élt e nyilatkozattétel lehetőségével. Ilyen nyilatkozatot a csatlakozáskor Magyarország is tett.

További védelmet jelent az alperes számára az, hogy amennyiben vele szemben a távollétében folytatott eljárásban marasztaló határozatot hoznak, a 16. cikk értelmében kérelmére őt a bíróság mentesítheti a meghozott marasztaló határozattal szembeni jogorvoslati határidő elmulasztásának következményei alól. Az ilyen kérelemnek akkor lehet helyt adni, ha

- az alperes önhibáján kívül nem szerzett tudomást az eljárást megindító iratról (idézés, keresetlevél) olyan időben, hogy a védekezés módjában állott volna, illetve magáról a meghozott marasztaló határozatról olyan időben, hogy azzal szemben jogorvoslattal élhetett volna; és
- az általa előterjesztett, az ügy érdemére vonatkozó védekezés nem tűnik első látásra alaptalannak.

E speciális igazolási kérelem benyújtására kettős határidő van megszabva. Szubjektív határidőként maga az Egyezmény 16. cikkének második bekezdése mondja ki, hogy a kérelem a határozatról való tudomásszerzéstől számított „ésszerű határidőn” belül nyújtható be. Az objektív határidőt a 16. cikk harmadik bekezdése értelmében maguk a részes államok szabhatják meg; annak tartama azonban nem lehet kevesebb, mint (a határozat meghozatalától számított) egy év.

A 16. cikk harmadik bekezdése kapcsán Magyarország a csatlakozáskor – hasonlóan az Egyezmény legtöbb részes államához – egy éves határidőt jelölt meg.

Az Országgyűlés 56/2004. (V. 25.) OGY határozatával döntött a Magyar Köztársaság csatlakozásáról. A Magyar Köztársaság csatlakozási okirata 2004. július 13. napján letétbe helyezésre került a Holland Királyság Külügyminisztériumánál, mint az Egyezmény Letéteményesénél.

Az Egyezmény az újonnan csatlakozó állam vonatkozásában csak akkor lép hatályba, ha egy olyan állam sem emel kifogást a csatlakozással szemben, amely az Egyezménynek az érintett csatlakozó állam csatlakozási okiratának letétbe helyezését megelőzően megerősítés útján vált részesévé. A kifogás bejelentésére hat hónapos határidő áll rendelkezésre, amely attól az időponttól számít, amikor a Letéteményes az érintett részes államok részére értesítést küld az új csatlakozási okirat letételéről.

Magyarország vonatkozásában ez a hat hónapos határidő 2005. március 1. napján járt le. Miután e határidő alatt egyetlen erre jogosult állam sem jelentett be kifogást, az Egyezmény a Magyar Köztársaság tekintetében 2005. április 1. napján hatályba lépett.

Figyelemmel a jogalkotásról szóló 1987. évi XI. tv. 3. § g) pontjára, valamint a nemzetközi szerződésekkel kapcsolatos eljárásról szóló 1982. évi 27. tvr. 13. § (1) bekezdésére, az Egyezményt törvénnyel kell kihirdetni.

II.

A Javaslát 5-8. §-ai a magyar belső jog egyes, a polgári eljárásban keletkezett ügyiratok nemzetközi kézbesítésével kapcsolatos rendelkezéseinek módosítására, illetve kiegészítésére vonatkozik.

1. A Javaslát 5-6. §-ai a Polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: Pp.) 135. § (1) bekezdésének, illetve 136/A. § (3) bekezdésének kiegészítésére irányulnak. E kiegészítések szervesen kapcsolódnak az Egyezmény 15-16. cikkeihez, amelyek a perbe nem bocsátkozott alperes fokozottabb jogvédelmét szolgálják.

Az Egyezmény 15-16. cikkei szinte szó szerint megegyeznek az Eu.Kézb.R. 19. cikkével. Az Eu.Kézb.R. Magyarország vonatkozásában történt hatálybalépése már korábban szükségessé tette a Pp. két vonatkozó rendelkezésének (az első tárgyaláson meg nem jelent alperessel szemben a mulasztás jogkövetkezményeinek alkalmazhatóságát érintő 135. § (1) bek; a bírósági meghagyással szembeni igazolási kérelem speciális határidejére vonatkozó 136/A. § (3) bek.) kiegészítését. E kiegészítéseket a 2003. évi XXX. törvény 2. §-a iktatta be. Figyelemmel az Egyezmény 15-16. cikke és az Eu.Kézb.R. 19. cikke közötti szoros tartalmi összhangra, indokolt a Pp. e két rendelkezésének kiegészítése az Egyezményre történő utalással is. Ez teremti ugyanis meg a belső eljárásjogi kereteket az Egyezmény 15-16. cikkeinek hazai alkalmazásához.

2. A Javaslát 7. §-a a bírósági végrehajtásról szóló 1994. évi LIII. törvény (a továbbiakban: Vht.) módosítására irányul. A Vht. rendelkezései közé beiktatandó 37/B. § a végrehajtási eljárásban előírná a kézbesítési megbízott kötelező megjelölését azon esetekben, amikor a végrehajtást kérő belföldi lakóhellyel (tartózkodási hellyel) nem rendelkezik.

E módosítási javaslat szervesen kapcsolódik a *polgári és kereskedelmi ügyekben irányadó joghatóságról és a bírósági határozatok elismeréséről és végrehajtásáról* szóló 44/2001/EK tanácsi rendelet rendelkezéseire. E rendelet 40. cikk (2) bekezdésének értelmében a bírósági határozat másik tagállamban történő végrehajtása iránti eljárásban a végrehajtást kérőnek a megkeresett bíróság (a végrehajtás helye szerinti tagállam illetékes bírósága) illetékességi területén lévő kézbesítési címet, illetve – ha e tagállam joga a kézbesítési cím intézményét nem ismeri – kézbesítési megbízottat kell megjelölnie.

A kézbesítési megbízott feladata, hogy az eljárásban keletkezett, a végrehajtást kérő részére szóló iratokat átvegye, és azokat a megbízó részére továbbítsa. Az intézmény rendeltetése az, hogy a

végrehajtási kérelem tárgyában eljáró magyar bíróság ne kényszerüljön a végrehajtást kérő lakóhelye (székhelye) szerinti külföldi államban, költséges és időigényes jogsegély keretében kézbesíteni az eljárásban keletkezett iratokat (így pl. a végrehajtani kért külföldi határozat végrehajtási tanúsítvánnyal történő ellátásáról vagy annak elutasításáról szóló végzést), hanem azt belföldön, a megjelölt kézbesítési megbízottnak kézbesítse. A kézbesítési megbízott feladata, hogy a részére kézbesített (a külföldi végrehajtást kérő részére szóló) iratot továbbítsa megbízója részére, illetőleg őt az irat tartalmáról értesítse.

A Javaslát rendelkezést tartalmaz arra az esetre is, amikor a végrehajtást kérő a törvény rendelkezése ellenére egyáltalán nem jelölt meg belföldi kézbesítési megbízottat, avagy a megjelölt kézbesítési megbízott részére az iratot nem lehet kézbesíteni, vagy – a Pp. 99. § (2) bekezdése szerinti vélelmek alkalmazásával – kézbesítettnek tekinteni (pl. a posta a kézbesítési megbízott címéről az iratot „címezett a megadott címen ismeretlen”, „cím elégtelen”, „címezett a megadott címről ismeretlen helyre költözött” jelzéssel küldi vissza). Az iratot ilyen esetben sem kell a végrehajtást kérő címére nemzetközi jogsegély keretében kézbesíteni, hanem az eljáró hazai bíróság a hirdetményi kézbesítés szabályait alkalmazhatná.

3. A Javaslát 8. §-a a nemzetközi magánjogról szóló 1979. évi 13. tvr. (a továbbiakban: Nmtvr.) nemzetközi jogsegélyre vonatkozó szabályait egészíti ki a külföldi bíróságoktól (polgári ügyben eljáró más hatóságoktól) érkező, hivatalos irat kézbesítésére irányuló jogsegélykérelmek belföldi teljesítésére vonatkozó speciális eljárási szabályokkal.

Az Nmtvr. szövegébe beiktatandó 68/A. § (1) bekezdése illetékességi szabályt tartalmaz, amely kimondja, hogy a kézbesítés iránti jogsegélykérelmeket belföldön az irat címzettjének (kérelemben megjelölt) lakcíme szerint illetékes helyi bíróság (Budapesten a Pesti Központi Kerületi Bíróság) teljesíti. A gyakorlatban már évtizedek óta e bíróságok teljesítik a külföldi bíróságoktól érkező kézbesítési kérelmeket; erre vonatkozó tételes jogi illetékességi szabályt azonban csak egyes kétoldalú jogsegélyszerződések végrehajtására kiadott – alacsony szintű – jogszabályok tartalmaznak.

A 68/A. § (2) bekezdése arra az esetre vonatkozik, amikor a kézbesítendő irat nincs ellátva magyar nyelvű fordítással; ilyen esetben a belföldi címzett – a nemzetközi egyezmények rendelkezései szerint – jogosult megtagadni az irat átvételét. A hatályos magyar jogban egyáltalán nincs arra vonatkozó rendelkezés, hogy amennyiben a külföldi hivatalos irat átvételét a címzett (fordítás hiányában) jogosult megtagadni, azt milyen módon és milyen határidőn belül teheti meg. A Javaslát ezzel kapcsolatos – garanciális jelentőségű – szabályokat rögzít; a címzett számára tizenöt napos gondolkodási időt biztosít annak eldöntésére, hogy az idegen nyelvű iratot hajlandó-e átvenni. Amennyiben a címzett élni kíván az átvétel megtagadásának jogával, elegendő, ha erre vonatkozó nyilatkozatát (az irat visszaküldése mellett) a határidő utolsó napján postára adja a kézbesítés iránt megkeresett magyar bíróságnak.